

i Fjor, saa forstaaer jeg meget vel, at hans Tanker kredser omkring dette Tidsafsnit. Men jeg vil dog mene, at naaar vi anvender store Beløb til Afhjælpning af Bolignøden og Arbejdsløsheden og har gennemført store sociale Reforme, saa vil Regningen være at betale, hvad Regeringen end hedder.

Det ærede Medlem Hr. Korsgaard rejste Spørgsmaalet om Brugsforeningernes Skattepligt, hvilket Spørgsmaal ogsaa blev berørt af det ærede Medlem Hr. Boa. Jeg maa herom sige, at det er nu for det første en Vildfarelse at gaa ud fra, at Andelsvirksomhederne ikke er beskattet. Brugsforeninger, der har Næringsbevis og handler med Ikke-Medlemmer, er som bekendt beskattet. Produktionsforeninger, der har Detailsalg fra Butik og altsaa kan konkurrere med de handlende, er beskattet af denne Virksomhed. Det, som bliver tilbage, er ikke noget stort Spørgsmaal, ej heller finansielt, hverken for Staten eller de paagældende. Jeg skal for min Del sige, at det er et Spørgsmaal, der kan forhandles om.

Det ærede Medlem Hr. Rode gjorde nogle efter min Mening rigtige Bemærkninger om, paa hvilken Maade en eventuel skattepligtig Indkomst skal udfindes. Jeg kunde tænke mig, hvis man skulde optage en Forhandling om dette Spørgsmaal, at det da kunde være et væsentligt Moment, at man herigennem ligesom lagde et Pres paa Brugsforeningerne i Retning af at opfylde deres konkurrerende Opgave. Ærede Medlemmer vil vide, at det er ikke første Gang, jeg fra denne Plads udtaler en Beklagelse over, at i det sidste Par Aar, som særlig har paakaldt den konkurrerende Opgave, har vore Andelsvirksomheder i for høj Grad forsømt netop denne Side af deres Opgave. Jeg tror nemlig ikke, det lader sig gøre i Længden at holde en stor Befolkning sammen om en Idé alene for Ideens Skyld. Folk vil spørge: hvad Nytte gør det, og hvad koster det? Jeg siger derfor, at det er ikke nok, at vore Andelsvirksomheder sælger lige saa dyrt som de dyreste Købmænd; de maa ikke glemme den anden Side af deres Virksomhed, thi det vil meget nemt komme til at gaa ud over Tilslutningen til den i og for sig gode Idé. Og lad mig tilføje, at hvis de forsvinder, tror jeg, det købende Publikum vil komme til at betale endnu dyrere, end det gør, naar de eksisterer, navnlig vel at mærke, naar de husker, at de har en Opgave i konkurrerende Retning.

Det ærede Medlem Hr. Korsgaard fremsatte en Bemærkning om, hvorledes Landet vilde være stillet skattemæssig set,

hvis Skatteyderne gennemgaaende bestod af Gaardmænd, og mente, at Landet ikke vilde være tjent dermed. Jeg tror ikke, det ærede Medlem har Ret i dette. For det første udgør Gaardmændene i Tal jo ca. 10 pCt. af de til Indkomstskat ansatte. Men naar vi ganger Gaardmændenes gennemsnitlige Indtægt i 1918, de 4 400 Kr., med de 76 600 Gaardmænd med 1—12 Tdr. Hartkorn, udkommer der ca. 337 Mill. Kr., og da den samlede til Indkomstskat ansatte Indtægt i 1918 var 2 452 Mill. Kr. — lad mig tilføje, at jeg i et andet Værk har set den opgjort til 2 458, men det gør ingen væsentlig Forskel —, saa udgør dog Gaardmændenes Andel $\frac{1}{7}$. Jeg tror derfor ikke, det ærede Medlem har Ret til, skattemæssig set, at beklage, om dette skulde have været Tilfældet.

Jeg maa endelig sige, at naar man har opholdt sig en Del ved denne Gennemsnitsindtægt, 4 400 Kr., som refererer sig til 1918 — jeg har ikke Tallene for 1919 og 1920, men jeg vil antage, at de er ca. 6 000 Kr. —, maa man ogsaa, synes jeg, skænke det nogen Opmærksomhed, hvordan denne Gennemsnitsindtægt er udfundet, og hvorledes Gaardmandsbrugene er fordelt i Størrelsesgrupper. Jeg ved, at Gennemsnitsindtægten er udfundet ved, at man har divideret Antallet, de ca. 76 600, ind i den ansatte Indkomst. Men naar nu Forholdet er det, at Gaardene fra 1 til 12 Tdr. Hartkorn udgør det nævnte Tal, men at af disse har kun $\frac{1}{3}$ over 4 Tdr. Hartkorn, de $\frac{2}{3}$ under, vil man, ganske bortset fra, om det rent formelt kan siges at være rigtigt at udfinde Gennemsnitsindtægten paa denne Maade, dog forstaa, at de langt talrigere smaa Brug kommer til at veje saa stærkt til, at en Bedømmelse af disse meget omtalte 4 400 Kr. i 1918 maa være præget af dette Forhold.

Det ærede Medlem Hr. Rode vilde ikke nægte, at jeg havde Ret i, at de foreslaede Skattelove omhandlede et Beløb, der var ca. 100 Mill. Kr. mindre end i Fjor, men, tilføjede det ærede Medlem, det er ikke det afgørende for at udmaale den Tyngde, hvormed de vil falde paa Befolkningen; der er der to Ting at tage i Betragtning, for det første de Konjunkturer, hvorunder de bliver givet, og dernæst den Skatteprocent, som Lovforslagene indeholder. Dette er jo rigtigt, men det var netop ud fra den Betragtning, jeg tillod mig til Indledning af denne Forhandling at pege paa de Vanskeligheder, Regeringen var stillet overfor ved Udarbej-